

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ Θεσσαλονίκης

Γιάννης και Στέφανος

Ε`2

Η 1η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΜΕ

2η

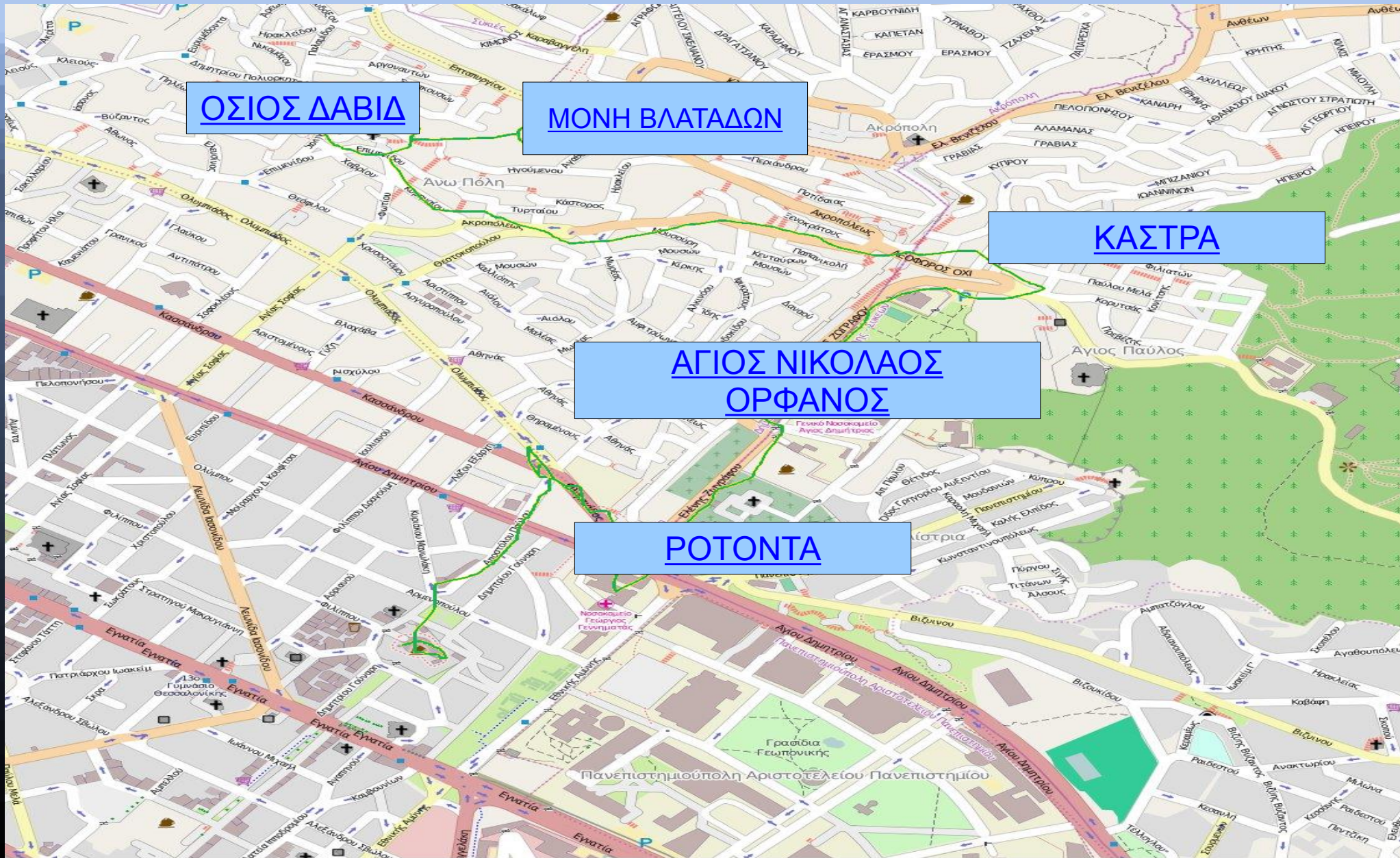
ΟΣΙΟΣ ΔΑΒΙΔ

ΜΟΝΗ ΒΛΑΤΑΔΩΝ

ΚΑΣΤΡΑ

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ

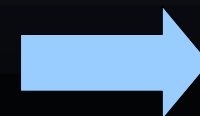
ΡΟΤΟΝΤΑ

ΜΟΝΗ ΒΛΑΤΑΔΩΝ

Η Μονή Βλατάδων ή Βλαττάδων ή Βλατταίων, γνωστή και ως Τσαούς Μοναστήρι, είναι μοναστήρι στην περιοχή της Άνω Πόλης της Θεσσαλονίκης, 80 περίπου μέτρα από τα τείχη του Επταπυργίου. Είναι το μοναδικό μοναστήρι της βυζαντινής περιόδου της πόλης που εξακολουθεί να λειτουργεί μέχρι σήμερα.

ΟΣΙΟΣ ΔΑΒΙΔ

Ο Όσιος Δαυίδ γεννήθηκε στη Γαρδενίτσα (τέως κτηματική περιφέρεια της κοινότητας Κυπαρισσίου) πιθανότατα το τελευταίο τέταρτο του 15ου αι. μ.Χ. (Περί το 1490 συμπεραίνει ο Χ.Γ. Πετρινέλης, άλλοι συγγραφείς περί το 1485 και ο Μητρ. Γόρτυνος και Μεγαλουπόλεως Θεόφ. Καναβός περί το 1519) του Νομού Φθιώτιδας και έζησε περίπου από το δεύτερο μισό του 15ου αιώνα ως το πρώτο μισό του 16ου αιώνα.

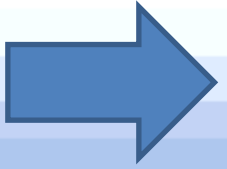
ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ

Ο Ναός του Αγίου Νικολάου του Ορφανού είναι παλαιό βυζαντινό καθολικό μονής της Θεσσαλονίκης και μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, κτισμένο στις αρχές του 14ου αιώνα. Βρίσκεται στη βορειοανατολική γωνία της παλιάς πόλης, εντός των τειχών, μεταξύ των οδών Ηροδότου και Αποστόλου Παύλου. Το όνομα του ναού, Ορφανός ή των Ορφανών, συναντάται για πρώτη φορά σε πηγές του 17ου και 18ου αιώνα και ταυτίζεται με τον άγνωστο κτήτορα του μνημείου που ανήκε στην οικογένεια των Ορφανών ή στη λειτουργία ορφανοτροφείου στο χώρο της μονής[1], είτε αποδίδεται στην ιδιότητα του Αγίου Νικολάου ως προστάτη των χηρών και των ορφανών[2]. Ως ιδρυτής του ναού έχει προταθεί από τους ερευνητές ο Νίκων Σκουτέριος Καπανδρίτης Ορφανός, καθώς και ο κράλης της Σερβίας Μιλούτιν που λόγω του γάμου του με την πριγκήπισσα Σιμωνίδα είχε στενούς δεσμούς με τη Θεσσαλονίκη

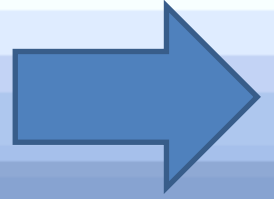
ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑΣ

Ο Άγιος Παντελεήμων γεννήθηκε περί τα μέσα του 3ου αιώνα στη Νικομήδεια της Βιθυνίας. Το πραγματικό του όνομα ήταν Παντολέων[1] και προερχόταν από εύπορη οικογένεια της πόλης. Ο πατέρας του ήταν εθνικός, ενώ η μητέρα του είχε ασπαστεί το χριστιανισμό. Ο Παντολέων απέκτησε από μικρή ηλικία καλή εγκύκλια παιδεία και όταν την ολοκλήρωσε σπούδασε την ιατρική, διακρινόμενος όμως και για την ρητορεία του[2]. Οι σχέσεις μάλιστα της οικογένειάς του με το παλάτι ήταν πολύ καλές και σύντομα θα τον έφερναν ως γιατρό στην αυλή του Αυτοκράτορα Διοκλητιανού. Ο ίδιος τελικά όμως ασπάστηκε το χριστιανισμό. Η μεταστροφή αυτή συνέβη μετά από γνωριμία με κάποιο ιερέα Ερμόλαο, την εποχή ενός διωγμού κατά των χριστιανών. Λίγο αργότερα θα βαπτιστεί χριστιανός μυστικά και θα

προσπαθήσει να πείσει τον πατέρα του να γίνει κι αυτός, όπως και συνέβη.

ΡΟΤΟΝΤΑ

Η Ροτόντα είναι κτίσμα το οποίο προοριζόταν για μαυσωλείο του Γαλέριου. Λόγω της μη χρήσης του αργότερα μετατράπηκε σε χριστιανικό ναό του Αγίου Γεωργίου και συμπεριληφθηκε στα Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ.[1] Πρόκειται για θολωτό στρογγυλό κτίσμα του 4ου αιώνα, όμοιο με το Πάνθεον στη Ρώμη. Κτίστηκε στα χρόνια του Καίσαρα Γαλέριου γύρω στο 304 μ.Χ. ενώ προοριζόταν ως ναός του Δία ή των Καβείρων, ή ως Μαυσωλείο του Γαλέριου. Ωστόσο, εξαιτίας του θανάτου του Γαλέριου το 311 μ.Χ., η Ροτόντα έμεινε κενή χωρίς χρήση.

ΚΑΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τα Κάστρα της Θεσσαλονίκης είναι ένα σύμπλεγμα τειχών, πύργων και οχυρώσεων με μοναδική αρχαιολογική, αρχιτεκτονική και ιστορική σημασία.

Αυτό που λέμε σήμερα "Κάστρα της Θεσσαλονίκης" είναι μέρος μόνο της παλιάς οχύρωσης. Στην αρχική τους μορφή, τα τείχη και τα κάστρα της Θεσσαλονίκης περιέβαλλαν ολόκληρη την πόλη, συμπεριλαμβανομένης της πλευράς που βρέχεται από τη θάλασσα.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

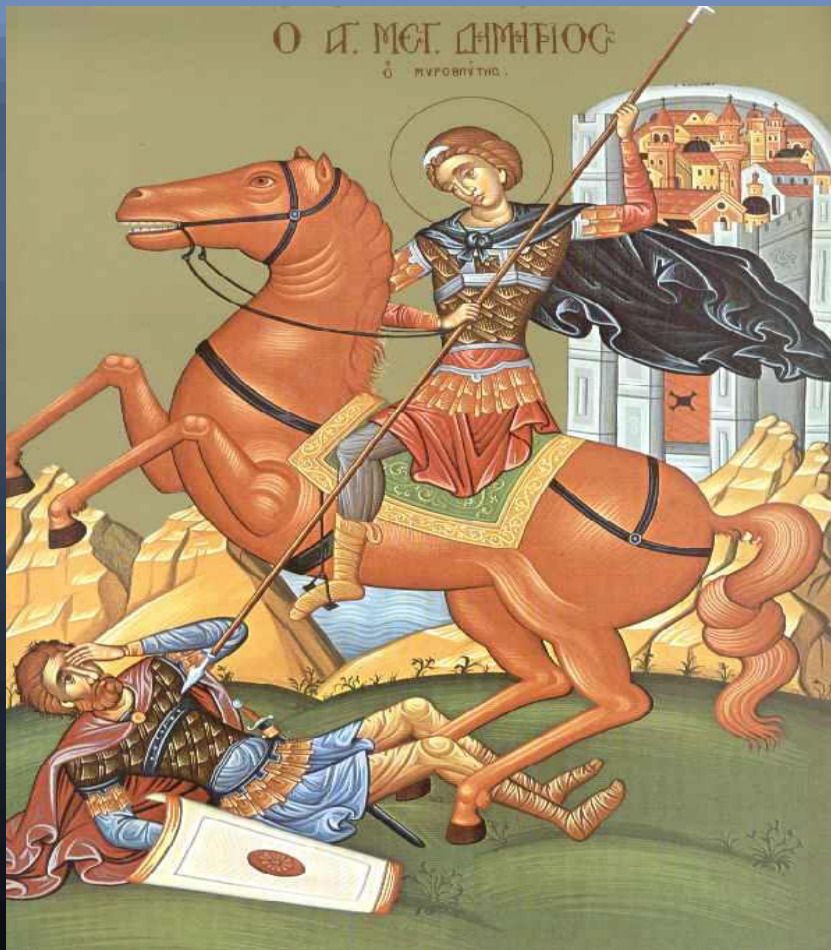
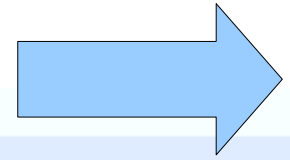
ΠΑΝΑΓΙΑ ΧΑΛΚΕΩΝ

ΑΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟΣ

ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ

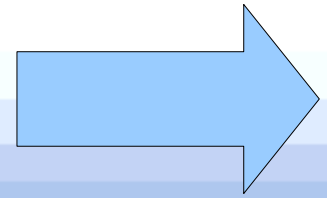
ΚΑΤΑΚΟΜΒΗΖΩΑΝΝΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο Άγιος Δημήτριος, που γεννήθηκε περί το 280-284 μ.Χ. και πέθανε το 303 ή το 305 μ.Χ. στη Θεσσαλονίκη, αποτελεί έναν από τους Μεγαλομάρτυρες της Χριστιανοσύνης. Ο Δημήτριος ήταν γόνος αριστοκρατικής οικογένειας στη Θεσσαλονίκη. Σύντομα ανελίχθηκε στις βαθμίδες του ρωμαϊκού στρατού με αποτέλεσμα σε ηλικία 22 ετών να φέρει το βαθμό του χιλιάρχου. Ως αξιωματικός του ρωμαϊκού στρατού κάτω από τη διοίκηση του Τετράρχη (και έπειτα αυτοκράτορα) Γαλερίου Μαξιμιανού, όταν αυτοκράτορας ήταν ο Διοκλητιανός έγινε Χριστιανός και φυλακίστηκε στην Θεσσαλονίκη το 303, διότι αγνόησε το διάταγμα του αυτοκράτορα Διοκλητιανού «περί αρνήσεως του χριστιανισμού». Μάλιστα λίγο νωρίτερα είχε ιδρύσει κύκλο νέων προς μελέτη της Αγίας Γραφής.

ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

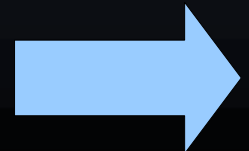

Στην αρχή της οδού Ολύμπου, κοντά στα δυτικά τείχη της Θεσσαλονίκης και νότια της Ληταίας Πύλης, βρίσκεται ο ναός των Αγίων Αποστόλων. Ο πυλώνας νότια του ναού και η κινστέρνα στα βορειοδυτικά μαρτυρούν ότι αποτελούσε καθολικό μοναστηριού.

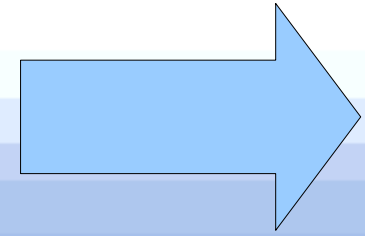
ΠΑΝΑΓΙΑ ΧΑΛΚΕΩΝ

Η εκκλησία βρίσκεται στην Πλατεία Αρχαίας Αγοράς, βόρεια της Εγνατίας Οδού στο σημείο που διασταυρώνεται με την λεωφόρο Αριστοτέλους που οδηγεί στην Πλατεία Αριστοτέλους. Η αρχαιολογική τοποθεσία της ρωμαϊκής αγοράς της πόλης βρίσκεται βορειοανατολικά, και ονομάστηκε "Η Παρθένος των Χαλκουργών", επειδή η τοποθεσία της γειτνιάζει με την περιοχή όπου παραδοσιακά ζούσαν οι χαλκουργοί της πόλης.

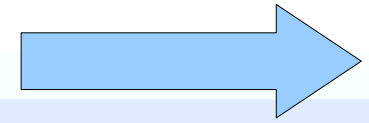

ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ

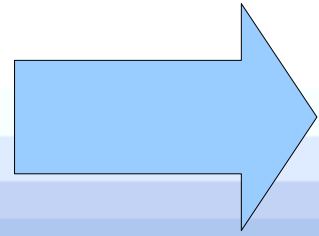
Ο Βυζαντινός Ναός της Ὑπατης Σοφίας του Ἐνσαρκου Λόγου του Θεού, περισσότερο γνωστή ως Αγία Σοφία ή Αγιά-Σοφιά, (τουρκικά Ayasofya, λατινικά Sancta Sophia ή Sancta Sapiencia), γνωστός και ως Ναός της Αγίας του Θεού Σοφίας ή απλά Η Μεγάλη Εκκλησία[1], ήταν από το 360 μέχρι το 1453 ορθόδοξος καθεδρικός ναός της Κωνσταντινούπολης, με εξαίρεση την περίοδο 1204 - 1261 κατά την οποία ήταν ρωμαιοκαθολικός ναός, ενώ μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης μετατράπηκε σε τέμενος, μέχρι το 1934 και αποτελεί σήμερα μουσειακό χώρο

ΑΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟΣ

Η εκκλησία της Αχειροποιήτου (Ελληνιστική Κοινή: (Παναγία) Ἀχειροποίητος) είναι παλαιοχριστιανική βασιλική της Θεσσαλονίκης, σωζόμενη σήμερα στην ίδια μορφή που κατασκευάστηκε τον 5ο αιώνα - γεγονός που την καθιστά μοναδική στην ανατολική Μεσόγειο. Βρίσκεται στην οδό Αγίας Σοφίας, απέναντι από την πλατεία Μακεδονομάχων και η ίδρυσή της τοποθετείται στην περίοδο 450-475. Είναι αφιερωμένη στη Θεοτόκο και η ονομασία της οφείλεται στην "αχειροποίητη" λατρευτική εικόνα της Θεοτόκου δεομένης που βρισκόταν στο ναό.

ΚΑΤΑΚΟΜΒΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

Ένα σημείο αναφοράς του υπόγειου δικτύου κατακόμβων και στοών ήταν αυτές του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, οι οποία βρίσκεται πίσω από την Αγία Σοφία στις αρχές του πεζόδρομου της Ικτίνου. Στο κέντρο της αυλής υπάρχουν τα ερείπια ενός ναού πανομοιότυπου με αυτόν της Ροτόντας.

Στο εσωτερικό της εκκλησίας υπάρχουν σκαλοπάτια που οδηγούν στις κατακόμβες. Οι ιστορίες που ακούγονται για τις κατακόμβες είναι πολλές, ενώ οι επίσημες ιστορικές καταγραφές είναι ελάχιστες. Λέγεται ότι οι κατακόμβες του Αγίου Ιωάννη είχαν επικοινωνία με την Κρύπτη του Αγίου Δημητρίου (απόσταση σε ευθεία πάνω από 2 χλμ και υψομετρική διαφορά γύρω στα 50 μέτρα), μέσω ενός υπόγειου δρόμου, ο οποίος μέχρι τις αρχές του 20 αιώνα διασωζόταν αλλά αργότερα με την κατασκευή του διπλανού δρόμου (Μακένζυ Κινγκ) αλλά και με την μεγάλη ανοικοδόμηση γενικότερα, τα θεμέλια, έκοψαν οριστικά αυτό το σοκάκι και έριξαν ένα πέπλο μυστηρίου στο όλο θέμα. του μοναστηριού, το οποίο αποτελεί μία όαση πρασίνου στην καρδιά της πόλης.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

